

זוהר שיר השירים

זה הרי נתבאר יפה, אמנם כנסת ישראל אומרת כך בגלות, "סְמֹכּוֹנִי", מהו "סְמֹכּוֹנִי", אלא מי שנופל נצרך לתמוכו, זהו שכתוב "סְמֹכּוֹךְ חִי לְכָל הַנְּפֹלִים וְגו'" (תהלים קמה, יד), ולפיכך כנסת ישראל שנפלה, שנאמר "נְפֹלָה לֹא תוֹסִיף קוּם" (עמוס ה, ב), נצרכה לסמוך לה^[פג] והיא אומרת "סְמֹכּוֹנִי", למי אומרת, לישראל בניה שהם בגלות עמה, ובמה, "בְּאֲשִׁישׁוֹת", אלה הם האבות^[פד] שהם נמלאים תחלה מאותו יין טוב המשומר, וכאשר הם נמלאים הרי ברכות נמצאות אצלה על ידי מדרגה אחת שנקראת צדיק^[פה] ומי שיודע ליחד שם הקדוש, אף על פי ששפע הברכות לא נמצא בעולם, הוא סומך ותומך לה לכנסת ישראל בגלות, "רְפְדוֹנִי בְּתַפּוּחִים", הכל אחד כמו שאמרנו^[פז] אבל זה סוד, אשישה מכנים היין, תפוח מפיג היין ומיישב הרצון, ועל כן אשישות ותפוחים, אשישות לרוות

ועשה אותו, שנאמר "הַמִּדְתִּי וְיִשְׁבְּתִי", שהמשכן נחמד הוא לשבת בו, הוא עשה חמדה לכנסת ישראל, וכנסת ישראל ישבה בצלו של אל, וזה הוא בצלאל, "וּפְרִיזוּ מְתוֹק לְחֶבִי", זה הוא שעושה פירות טובים בעולם^[פח] שנאמר "מִמְּנוֹי פְּרִיזָה נִמְצָא" (הושע יד, ט), איזה הוא "פְּרִיזָה", אלו הן נשמות הצדיקים שהן פרי מעשיו של הקדוש ברוך הוא, שהנהר ההוא היוצא מעדן הוא מוציא וזורק נשמות לעולם^[פח] והן פירות של הקדוש ברוך הוא, ולפיכך פרי זה הוא כמו שאמרנו, בצלו, זה הוא בצלאל, ועל כן תיקון המשכן על ידי בצלאל היתה. (זוהר חלק ב-רכג:)

כנסת ישראל אומרת פסוק זה בגלות

"סְמֹכּוֹנִי בְּאֲשִׁישׁוֹת רְפְדוֹנִי בְּתַפּוּחִים וְגו'". פתח רבי יהודה ואמר "סְמֹכּוֹנִי בְּאֲשִׁישׁוֹת רְפְדוֹנִי בְּתַפּוּחִים וְגו'", מקרא

זוהר הזוהר

שאותה השפע נקראת יין דמנטרא, כמו שאשישה שהיא גרבה דחמרא הוא כלי לקבלת יין הגשמי.
 פה. זה ספירת היסוד, שאף על פי שהצדיק אבד ואין היחוד כראוי ושפע הברכות לא נמצא בעולם בדרך ישר להשכינה כמו שהיה קודם החרבן, מכל מקום מגיע להשכינה גם בגלות הארת השפע מן הצדיק בדרך נסתר להיות לה סמיכה ותמיכה.
 פו. כי התפוח בשביל ג' הגונים שלו גם כן מורה על ג' הספירות חסד גבורה תפארת כמו האשישות, והחילוק ביניהם הוא שאשישות מורה על הכלים ותפוחים על העצמיות שהיא השפע פנימיות שלהן, ונראה לפי עניות דעתי שזהו גם כן המכיוון במה שאומר סוד החילוק בין אשישות לתפוחים, שאשישות לרוואה חמרא, פירוש שהם כלים מיוחדים לקבלת שפע היין כל כלי וכלי בלבדו, אם כן יכול להיות באשישה שהיא כלי הגבורה יין המזיק ומעניש, גבורות ודינים בלתי ממותקות, אבל תפוחים מורה על התכללות של חסד גבורה תפארת דהיינו חסד דין ורחמים בכללות אחד כמו התפוח שמעורבים בו ג' הגונים יחד, ועל ידי זה נעשה התישבות הרצון שלא יזיק לעולם היין של ספירת הגבורה, וזהו שמסיק שכונת היחוד צריך להיות ליחוד דינא ברחמי בהתכללות להמתיק הדינים שיהפכו לרחמים.

פא. זה ספירת היסוד.

פב. זו הבינה אמא עלאה, ואחר כך אותן הנשמות נעשין פירין דקדושא בריך הוא, פירוש של תפארת ויסוד המשפיעים אותן למלכות.

פג. מאמר הזה מבאר יסוד ועיקר גדול באמונת ישראל ובעבודת ישראל בגלות, יען כי נמצא בזוהר הקדוש כמה פעמים שאין היחוד של תפארת ומלכות בגלות כראוי בסוד שכינתא בגלותא ובסוד הצדיק אבד, ואם כן יש לחשוב מה מועיל כונת היחודים בתפלות וברכות בזמן הגלות, לפיכך מבאר כאן רבי יהודה שחם וחלילה לחשוב ככה, ואומר בסוד זה הפסוק שהשכינה הקדושה שנקראת כנסת ישראל מבקשת מישראל תמיכה בגלות על ידי כונות היחודים בתפלות וברכות, כדי להמשיך אליה השפע מן האבות שהן ג' הספירות חסד גבורה תפארת ששפע להם מן יחודא עלאה של חכמה ובינה הנקראים אבא ואמא: במקדש מלך מביא כאן, זה לשון מורנו זצוק"ל דע כי היודע לייחד יחודים משפיע שפע רב אל המלכות שהיא כמעט נופלת בגלות ועל ידי יחודים סומך אותה ומעמידה לפי שמושך לה שפע מהבינה בסוד סומך ה' לכל הנופלים, וסמ"ך היא הבינה וכו' עכ"ל.

פד. פירוש שקורא להאבות שהן הספירות חסד גבורה תפארת בשם אשישות כיון שהן כלים הראשונים לקבל השפע מן הבינה